

Εορτή Μεταμόρφωσης 2026

5-8-2026

Πανηγυρικός Εσπερινός

Σεβασμιώτατε Ποιμενάρχα μας,

Σεβαστοί Πατέρες,

Αγαπητοί εν Χριστώ αδελφοί,

Ιδιαίτερη ευλογία ζούμε σήμερα στην πανήγυρη του Ιερού μας Ναού καθώς γιορτάζουμε την υπέρλαμπρη και ένδοξη Δεσποτική εορτή της Μεταμόρφωσης του Κυρίου μας Ιησού Χριστού. Το γεγονός της Μεταμόρφωσης είναι στα αλήθεια ένα μεγάλο δώρο που χάρισε ο πάνσοφος Κύριος μας στους μαθητές Του αλλά και σε όλους τους πιστούς. Είναι μια πολύτιμη πηγή από την οποία αναβλύζει το δόγμα, η θεολογία, η Εκκλησία αλλά και το ήθος, η ζωή, το βίωμα.

Ας μελετήσουμε λοιπόν το γεγονός όπως μας το παρουσιάζουν οι περικοπές από τα τρία συνοπτικά Ευαγγέλια, από το Κατά Ματθαίον, το Κατά Μάρκον και το Κατά Λουκάν. Βρισκόμαστε χρονικά λίγους μήνες πριν το Πάθος, τη Σταύρωση και την Ανάσταση του Χριστού. Ο Κύριος προετοιμάζει τους μαθητές του για το Πάθος του λέγοντάς τους πως ο Υιός του ανθρώπου πρόκειται να πάθει πολλά, να πεθάνει αλλά και να αναστηθεί. Λίγες ημέρες μετά παίρνει τρεις από τους μαθητές Του και ανεβαίνουν σε όρος και τους φανερώνει τη θεϊκή του δόξα. Ο Κύριος με τη Μεταμόρφωση ήθελε να στηρίξει τον πυρήνα των μαθητών Του ώστε όταν θα τον έβλεπαν αδύναμο πάνω στον Σταυρό να μην έχαναν την πίστη και την ελπίδα τους, να μην κλονίζονταν αθεράπευτα την ώρα του Πάθους. Ανεβαίνουν στο όρος, το οποίο η Αγία Γραφή δεν αναφέρει το όνομά του, ωστόσο σε κάποια τροπάρια της ιερής υμνολογίας αναφέρεται ονομαστικά το Θαβώρ, και ξεκινούν την προσευχή. Όπως σημειώνει ο Ευαγγελιστής Λουκάς το γεγονός της Μεταμόρφωσης συνέβη σε ώρα προσευχής.

Καθώς προσευχόταν η εξωτερική μορφή του προσώπου του Χριστού άλλαξε και τα ρούχα του έγιναν πάλλευκα, αστραφτερά σαν το φως όπως αναφέρει ο Ευαγγελιστής Ματθαίος ή σαν το χιόνι όπως γράφει ο Ευαγγελιστής Μάρκος. Δίπλα στον Χριστό εμφανίστηκαν δύο μορφές οι οποίες ήταν ο Μωυσής και ο Ηλίας. Οι δύο δίκαιοι της Παλαιάς Διαθήκης συζητούσαν με τον Κύριο για την επικείμενη

έξοδο Του, δηλαδή για τον θάνατο και την Ανάστασή Του. Θα σταθούμε στην εμφάνιση των δύο αυτών Προφητών γιατί η παρουσία τους είναι σημαντική στο γεγονός της Μεταμόρφωσης. Αρχικά, ένα ερώτημα είναι πως οι μαθητές κατάλαβαν ποιοι ήταν. Προφανώς στη συζήτηση που έκαναν με τον Κύριο αναφέρθηκαν τα ονόματά τους και με τον φωτισμό του Αγίου Πνεύματος αποκαλύφθηκε η ταυτότητά τους. Επίσης, γιατί επιλέχθηκαν τα δύο συγκεκριμένα πρόσωπα από το πλήθος των Δικαίων της Παλαιάς Διαθήκης; Τα τροπάρια της Εορτής μας εξηγούν: είχαν και οι δύο μία σχετική εμπειρία της θείκης παρουσίας στην Παλαιά Διαθήκη. Ο θεόπτης Μωυσής είχε δει τον Θεό «έν πυρός ἀτμίδι καί γνόφῳ», ενώ ο Ηλίας «έν λεπτοτάτῃ αὐρᾷ». Η Μεταμόρφωση ενώπιον των Αποστόλων και των δύο Προφητών αποδεικνύει ότι ὁ Κύριος είναι «Θεός του νόμου και της χάριτος». Τονίζεται μάλιστα στην Υμνογραφία η υπεροχή της δεύτερης έναντι του πρώτου: «Παρῆλθε ἡ σκιά τοῦ νόμου ἑξασθενήσασα, ἐλήλυθε δέ σαφῶς Χριστός ἡ ἀλήθεια». Η σχετική θεοπτία της Παλαιάς Διαθήκης τώρα ολοκληρώνεται. Εκπροσωπούν επίσης τα δύο μέρη της Παλαιάς Διαθήκης, τον νόμο (Μωυσής) και τούς προφήτες (Ηλίας). Οι δύο άνδρες μαρτυρούν τον Χριστό ως «νόμου καί προφητῶν πληρωτὴν καί ποιητὴν» και αποδεικνύουν ότι «ὁ πάλαι διὰ νόμου καί προφητῶν λαλήσας ὑπῆρχε Θεός». Η παρουσία των δύο μαρτύρων της Παλαιάς Διαθήκης εγγυάται την μέλλουσα δόξα, την κοινή ανάσταση. Βεβαιώνει ότι οι άγιοι της Παλαιάς Διαθήκης είναι ζωντανοί και δίνει έτσι η Μεταμόρφωση μια εικόνα της Δευτέρας Παρουσίας κατά την οποία θα φανερωθεί ο Χριστός ἑνδοξος ανάμεσα στους πιστούς και τους θεωμένους άγίους.

Οι μαθητές μέσα σε μια κατάσταση όμοια με νύστα παρακολουθούν τη συζήτηση και όταν φτάνει η ώρα να φύγουν ο Μωυσής και ο Ηλίας, ο Πέτρος μέσα στη γλυκιά εμπειρία της θέασης του θείου φωτός αναφωνεί «Κύριε καλόν ἔστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι» και θέλει να φτιάξουν τρεις σκηνές, μια για τον Χριστό, μια για των Μωυσή και μια για τον Ηλία ώστε να μην κατέβουν ποτέ από το Θαβώρ, να μην τελειώσει ποτέ αυτό που ζουν. Ενώ ακόμα μιλούσε ο Πέτρος μια νεφέλη φωτεινή τους επεσκίασε και ακούστηκε φωνή από την νεφέλη να λέει: « Οὗτός ἔστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός· αὐτοῦ ἀκούετε.»(Κατά Λουκάν 9,35). Η φωνή του Θεού Πατέρα έγινε σαν μια φοβερή βροντή με δυνατό κρότο που έσεισε όλο το όρος Θαβώρ, όπως ερμηνεύει ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης. Οι μαθητές έντρομοι, με δέος

πέφτουν με τα πρόσωπά τους κάτω. Ο Χριστός τους είπε να σηκωθούν και είδαν πως ήταν μόνος του. Κατεβαίνοντας από το όρος τους μήνυσε να μην πουν σε κανένα για το γεγονός παρά μόνο μετά την Ανάστασή Του.

Ο Κύριος σε όλη τη διάρκεια της επίγειας ζωής του κινήθηκε με ταπείνωση, ως άσημος, φτωχός. Ήδη στη Γέννηση Του καταδέχεται ο δημιουργός του κόσμου να γεννηθεί σ' έναν στάβλο, σε μια σπηλιά, να καταγραφεί ως δούλος του Ρωμαίου Αυτοκράτορα. Στη Μεταμόρφωσή Του ωστόσο έστω και για λίγο αποκαλύπτει τη θεϊκή Του δόξα. Στη Μεταμόρφωση του Χριστού ψηλαφούμε την αποκάλυψη του Τριαδολογικού δόγματος με την εμφάνιση και των Τριών Προσώπων, ο Χριστός Υιός, η φωνή του Θεού Πατέρα και η παρουσία του Αγίου Πνεύματος που γίνεται αισθητή με τη νεφέλη. Ταυτόχρονα αποκαλύπτεται και το Χριστολογικό δόγμα, οι δύο φύσεις του Χριστού, οι οποίες συνυπάρχουν, ο Χριστός είναι τέλειος άνθρωπος και στη Μεταμόρφωση αποκαλύπτεται και η ένδοξη τέλεια φύση Του. Έτσι εξασφαλίζεται η σωτηρία μας, έγινε άνθρωπος ο Χριστός και ως Θεός έσωσε τον άνθρωπο.

Στη Μεταμόρφωση επίσης ο Θεός αποκαλύπτει την Εκκλησία Του. Ενώνονται τα κομμάτια της από τη γη με τους τρεις μαθητές, από τον ουρανό με τον προφήτη Ηλία ο οποίος αναλήφθηκε στους ουρανούς αλλά και από τον Άδη με τον προφήτη Μωυσή. Παλαιά και Καινή Διαθήκη ενώνονται, η προφητεία εκπληρώνεται, ο Μεσσίας για τον οποίο όλη η Παλαιά Διαθήκη διαλαλεί ότι έρχεται, στη Μεταμόρφωση η Καινή Διαθήκη απαντά ότι ναι, ήρθε! Στη Μεταμόρφωση είναι επομένως συναγμένη όλη η Εκκλησία και σε κάθε Θεία Λειτουργία ας μην το ξεχνάμε αδελφοί μου, είμαστε όλοι μαζί, ζώντας και κεκοιμημένοι, στρατευομένη και θριαμβεύουσα Εκκλησία. Καθώς πλησιάζουμε το Άγιο Ποτήριο ας έχουμε στον νου μας πως μαζί μας κοινωνούν και οι Άγιοι του ουρανού. Ο Χριστός δεν μας καλεί μεμονωμένα να ζήσουμε το φως και τη χαρά της Μεταμόρφωσης αλλά όλους μαζί, ως Εκκλησία.

Ο Χριστός ως Θεάνθρωπος όπως αποκαλύπτεται λαμπρά στη Μεταμόρφωση μας εξασφάλισε τη σωτηρία μας. Μένει όμως τώρα στο δικό μας χέρι να κάνουμε αυτό που ανήγγειλε η φωνή του Θεού Πατέρα στο όρος Θαβώρ, να Τον ακούμε και να Τον υπακούμε. Πράγματι, σ' έναν κόσμο βυθισμένο στο σκοτάδι του εγωισμού, εγκλωβισμένο στον πόνο και τη θλίψη, η εκούσια και υπεύθυνη υπακοή και

υποταγή στο θέλημα του Θεού μπορεί να μας προσφέρει την αληθινή ελευθερία, να μας οδηγήσει στο φως της Μεταμόρφωσης. Όπως οι τρεις μαθητές άφησαν χωρίς δεύτερη σκέψη τα πάντα και ακολούθησαν τον Χριστό και αξιώθηκαν να ζήσουν τη Μεταμόρφωση, έτσι και εμείς μπορούμε με τον καθημερινό μας αγώνα, με τη μετάνοια μας να ζούμε την ολόλαμπρη και γλυκιά παρουσία του Χριστού στη ζωή μας. Γιατί Μεταμόρφωση σημαίνει μετάνοια, μας καλεί ο Θεός να πετάξουμε από τον θρόνο της καρδιάς μας κάθε άλλον θεό που υπακούμε, το εγώ μας, τον κόσμο, την αμαρτία και να ξαναβάλουμε Εκείνον Κύριο που θα μας απελευθερώσει από κάθε δουλεία και θα μας γεμίσει φως και χαρά.

Και σαν εισέλθει στην καρδιά μας, ο Δωρεοδότης Κύριος μας χαρίζει πλούσια τη Χάρη και το έλεος Του. Ας σκεφτούμε αδελφοί πως ευκαιρίες μας δίνει για να ζήσουμε και εμείς τη Μεταμόρφωση, να γευτούμε και εμείς το Φως Του. Κάθε φορά που ακούμε τη θεία Του φωνή όταν ανοίγουμε με προσοχή και αγάπη την Αγία Γραφή και προσπαθούμε με φιλότιμο να εφαρμόσουμε όσα μας διδάσκει ο Λόγος Του, ανεβαίνουμε και εμείς στο όρος Θαβώρ. Κάθε φορά που προστρέχουμε να του μιλήσουμε, να ανοίξουμε την καρδιά μας στην προσευχή, μακριά από βιωτικές μέριμνες και άσκοπους και άκαιρους λογισμούς ζούμε δίπλα μας την παρουσία Του να μας στηρίζει, να μας γεμίζει θάρρος και δύναμη. Κάθε φορά που με ταπείνωση σκύβουμε μπροστά στον Πνευματικό μας πατέρα ψελλίζοντας το ήμαρτον και με ειλικρίνεια καταθέτουμε τις αμαρτίες και τις πτώσεις μας, ζούμε μια μεταμόρφωση. Κάθε φορά που συμμετέχουμε προετοιμασμένοι, συνειδητά, τακτοποιημένοι με τη συγγνώμη και τη συγχώρεση στο Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, στην ύψιστη προσφορά και θυσία, ζούμε τη γλυκιά παρουσία του Θεού μέσα μας, νοικοκύρης στο σπιτικό της καρδιάς μας να το γεμίζει φως και ανεκλάλητη χαρά.

Ναι, αδελφοί μου, η Μεταμόρφωση μας αποκαλύπτει ότι έχουμε Θεό Πατέρα ένδοξο, πλούσιο σε δωρεές, γεμάτο αγάπη, παντοδύναμο που καταλύει κάθε σκοτάδι, όσο πυκνό και αδιέξοδο και αν φαντάζει. Έχουμε Θεό Πατέρα που μας φροντίζει, είναι πανταχού παρών και τα πάντα πληρών. Ας μην μένουμε διψασμένοι και πεινασμένοι, γευόμενοι τα ξυλοκέρατα της αμαρτίας, ας Τον αφήσουμε να μπει στη ζωή μας και να τη γεμίσει με Φως.

Σεβασμιώτατε,

Σεβαστοί Πατέρες,

Αγαπητοί εν Χριστώ αδελφοί,

Η Μεταμόρφωση είναι μια εορτή που μαρτυρά περιεκτικά το ορθόδοξο δόγμα όπως ακούγεται από τη φωνή του Θεού Πατέρα «Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός» και έτσι αποκαλύπτονται η Αγίας Τριάδα και η θεανθρώπινη φύση του Χριστού. Και με τη συνέχεια «αὐτοῦ ἀκούετε» προστίθεται η πρακτική και ηθική αποκάλυψη, το παράγγελμα της ορθοπραξίας. Είναι η Μεταμόρφωση του Χριστού μας, όπως και κάθε εορτή μέσα στον εκκλησιαστικό κύκλο των εορτών ένας σταθμός, ένα ορόσημο στη ζωή μας, ένα κάλεσμα για μετάνοια και πνευματική ανασυγκρότηση και ανανέωση. Με ευγνωμοσύνη στον Μεταμορφωθέντα Κύριο μας για όλες τις πλούσιες δωρεές Του ας απαντήσουμε σε αυτό το κάλεσμα με το να μείνουμε κοντά Του καθώς «Κύριε καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὥδε εἶναι»

Χρόνια πολλά, ευλογημένα, μέσα στο Φως του Χριστού μας αγιασμένα!

Βιβλιογραφία:

Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου, Ερμηνεία στις Επτά Καθολικές Επιστολές, απόδοση στη νεοελληνική υπό Βενεδίκτου Ιερομονάχου, Έκδοση Συνοδία Σπυρίδωνος Ιερομονάχου, Νέα Σκῆτη, Άγιον Όρος 2021.

π. Αλεξάνδρου Σμέμαν, Εορτολόγιο - Ετήσιος Εκκλησιαστικός Κύκλος (Βίωση της Πίστεως Β'), μτφρ. Ιωσήφ Ροηλίδης, Εκδόσεις Ακρίτας, Αθήνα 2005.

Αρχιμανδρίτου Γεωργίου Καψάνη, Ομιλίες σε Ακίνητες Δεσποτικές και Θεομητορικές Εορτές (1981-1991) Α', Έκδοσις Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 2015.

Στεργίου Σάκκου, Ερμηνεία στο Κατά Λουκάν Ευαγγέλιο (Τόμος Β'), Εκδόσεις «Χριστιανική Ελπίς», Θεσσαλονίκη 2010.

Στεργίου Σάκκου, Μηνύματα Ζωής Β' (Άνοιξη - Καλοκαίρι), Εκδόσεις «Χριστιανική Ελπίς», Θεσσαλονίκη 2015.

Σοφίας Καρακασίδου, Στο Φως της Μεταμορφώσεως, διαδικτυακό άρθρο (apolytrosis.gr).

π. Νικολάου Κουρασαντζή, Πνευματική Διαφώτιση, Περαιά Θεσσαλονίκης 2016.